

Nagroda „Archiwum Emigracji”

Rocznik „Archiwum Emigracji”, wydawany przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, jedyne w Polsce uniwersyteckie czasopismo naukowe poświęcone dziejom kultury wychodźstwa polskiego XIX i XX wieku, oraz dziejom emigracji z Europy Środkowej, od 24 lat organizuje Konkurs na wyróżniające się prace naukowe młodych badaczy (magisterium i doktorat) z całego świata, poświęcone różnego rodzaju zagadnieniom związanym z emigracją polską i wychodźstwem z Europy Środkowo-Wschodniej XIX i XX stulecia. Efektem tego konkursu są przyznawane dorocznie nagrody i wyróżnienia. Potrzebę tego rodzaju promocji podstawowych badań nad historią Emigracji dostrzegli w końcu lat 1990. najwybitniejsi polscy wychodźcy z Redaktorem Jerzym Giedroyciem, Gustawem Herlingiem-Grudzińskim i Leszkiem Kołakowskim na czele; zgodzili się także wejść do Honorowej Kapituły Nagrody. Ich wsparcie i życzliwość pozwoliły nadać Nagrodzie najwyższą rangę. Obecnie o poziom wyróżnianych prac dba międzynarodowe Kolegium, składające się z wybitnych znawców, historyków, literaturoznawców, socjologów i politologów. Każdego roku ocenie poddawanych jest kilkanaście prac nadsyłanych ze wszystkich ośrodków akademickich w Polsce oraz wielu zagranicznych. Wystarczy zaznaczyć, że wśród nagrodzonych były prace z Italii, Izraela, Litwy czy Ukrainy. Niektóre z nagrodzonych i wyróżnionych dysertacji ukazało się drukiem, a Nagroda była istotnym argumentem dla wydawców. Wielu laureatów Nagrody zostało na swoich macierzystych uczelniach, a ich rozwój naukowy z reguły związany jest ze studiami nad emigracją.

Każdego roku Nagrody wręczane są w dniu Inauguracji Roku Akademickiego UMK, jako jedyne nagrody studenckie, a sprawozdanie ukazuje się w uniwersyteckim czasopiśmie „Głos Uczelni” oraz w Internecie. Konkurs od początku organizowany był z poparciem londyńskiej Polskiej Fundacji Kulturalnej. W latach 2007–2018 fundatorem Nagród była Kancelaria Senatu RP. Życzliwe wsparcie Senatu RP pozwoliło podnieść wysokość Nagród oraz nadać im charakter państwowy; Nagrody w czasie Inauguracji wręczał pociągająco Rektor UMK oraz przedstawiciel Senatu. Pragniemy zachować zarówno charakter, jak i rangę konkursu i nagród. Dlatego od roku bieżącego patronem i fundatorem Nagród jest Kancelaria Prezesa Rady Ministrów RP.

Organizatorem Konkursu jest Centre for Emigration Studies na Wydziale Humanistycznym UMK, oraz Towarzystwo Przyjaciół Archiwum Emigracji, stowarzyszenie zrzeszające laureatów nagród i badaczy dziejów emigracji, i wspierające wydawanie rocznika oraz działalność jedynej w Polsce pracowni badań emigracji.

Dwudziestoletnia już z górą tradycja Konkursu i Nagrody, która zyskała wysoką rangę w świecie nauki, oraz prawie stu laureatów z kraju i zagranicy, to dorobek, którym mogą się poszczycić tylko nieliczne ośrodki promujące polską rację stanu i propagujące politykę historyczną. Dla nas zachowanie pamięci o dorobku wychodźstwa to obowiązek, ale dla młodych badaczy Nagroda ma być zachętą do podejmowania niełatwych studiów nad dziejami wychodźstwa polskiego pro publico bono.

W imieniu organizatorów oraz jako Redaktor Naczelny czasopisma i przewodniczący jury Konkursu, zwracam się do Państwa z prośbą o rozpropagowanie idei Nagrody oraz zgłaszanie prac do konkursu.

dr hab. Mirosław A. Supruniuk

Regulamin Nagrody „Archiwum Emigracji”

Celem Nagrody jest promocja podstawowych badań naukowych nad różnorodnymi zagadnieniami związanymi z dziejami i dorobkiem wychodźstwa polskiego w XIX i XX w., oraz wychodźstwa z krajów Europy Środkowej.

1. Nagrodę przyznaje się za wybitną pracę magisterską i osobno rozprawę doktorską, obrońoną w roku bieżącym, w jednej z czterech dziedzin:
 - a. literaturoznawstwo (także: teatr, językoznawstwo)
 - b. historia (także: źródłoznawstwo, biografistyka, czasopiśmiennictwo, bibliografia, wojskowość)
 - c. historia kultury i socjologia (także: naukoznawstwo, religioznawstwo, filozofia, muzykologia)
 - d. historia sztuki (także: historia książki, edytorstwo, muzealnictwo).
2. Nagrodę przyznaje redakcja czasopisma „Archiwum Emigracji”, w wyniku konkursu organizowanego raz w roku; Nagrodę wręcza się na początku października, w czasie inauguracji roku akademickiego na UMK.
3. Jury Nagrody stanowią członkowie Redakcji i Naukowej Rady Redakcyjnej czasopisma „Archiwum Emigracji”: Egidijus Aleksandravičius, Ewa Bobrowska, Alfredas Bumblauskas, Alice-Catherine Carls, Rachel Dickson, Beata Dorosz, Anna Frajlich, Magdalena Geraga, Adam Kola, Jarosław Koźmiński, Joanna Krasnodębska, Gábor Lagzi, Wojciech Ligęza, Rafał Moczko (z-ca red. nacz.), Józef Olejniczak, Krzysztof Pomian, Dobrochna Ratajczakowa, Władysław Stępnia, Anna Supruniuk, Mirosław A. Supruniuk (red. nacz.), Mariusz Wołos, Maria Zadencka.
4. Ideę Nagrody w 1999 roku wsparła Honorowa Kapituła Nagrody, w której skład weszli wybitni przedstawiciele kultury polskiej na obczyźnie: Józef Bujnowski, Maria Danilewicz-Zielińska, Andrzej S. Ehrenkreutz, Jerzy Giedroyc, Gustaw Herling-Grudziński, Leszek Kołakowski, Jan Kott, Stefania Kossowska, Jerzy R. Krzyżanowski, Jerzy Krzywicki, Danuta Mostwin, Olga Scherer, Tymon Terlecki.
5. Niepublikowane prace magisterskie i rozprawy doktorskie w dwóch egzemplarzach mają prawo zgłaszać instytuty naukowe, promotorzy i recenzenci w terminie do 31 sierpnia każdego roku, na adres redakcji czasopisma.
6. Konkurs objęty jest patronatem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, która jest Fundatorem Nagród „Archiwum Emigracji”